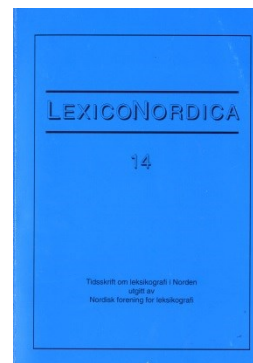

LexicoNordica

Titel: Orden och världen. Lexikografens dubbla perspektiv
Forfatter: Peter A. Sjögren
Kilde: LexicoNordica 14, 2007, s. 81-91
URL: <http://ojs.statsbiblioteket.dk/index.php/lexn/issue/archive>

© LexicoNordica og forfatterne

Betingelser for brug af denne artikel

Denne artikel er omfattet af ophavsretsloven, og der må citeres fra den. Følgende betingelser skal dog være opfyldt:

- Citatet skal være i overensstemmelse med „god skik“
- Der må kun citeres „i det omfang, som betinges af formålet“
- Ophavsmanden til teksten skal krediteres, og kilden skal angives, jf. ovenstående bibliografiske oplysninger.

Søgbarhed

Artiklerne i de ældre LexicoNordica (1-16) er skannet og OCR-behandlet. OCR står for 'optical character recognition' og kan ved tegngenkendelse konvertere et billede til tekst. Dermed kan man søge i teksten. Imidlertid kan der opstå fejl i tegngenkendelsen, og når man søger på fx navne, skal man være forberedt på at søgningen ikke er 100 % pålidelig.

Peter A. Sjögren

Orden och världen. Lexikografens dubbla perspektiv

In this paper I try to establish both differences and interrelations between mono- and bilingual lexicography (for which I coin the term **glossography**) from the making of specialized dictionaries and encyclopedias (for which I coin the term **cosmography**). Glossography aims at establishing a semantic equivalent between the entry word and its explanation. Cosmography aims at the opposite: with the entry word as a point of departure, a cosmographic article will provide the user with new information that is not inherent in the entry word itself. On another level, the cosmographer strives to organize the world systematically and to find the most suitable entry word for the fragment of the world he wants to describe. The glossographer takes the word as the point of departure, and relations between words (hyponymy, synonymy etc.) is secondary. But in practice the two approaches are interrelated. A typical glossography will contain lots of more or less specialized technical terms from different fields which cannot be explained without reference to the world. Also, glossographic articles often include cosmographic information that places the meaning of a word in an extralinguistic context. And glossographic features are often included in cosmographic articles: pronunciation, etymology.

1. Lexikografi i den vanliga brukarens ögon

Häromdagen gav jag bort ett exemplar av den senaste utgåvan av Bonniers svenska ordbok (BSO 2006) till en kvinna i min bekantskapskrets. Hon blev mycket förtjust över att få ett så modernt verk när hon tidigare bara hade Focus uppslagsbok från 1970-talet. Hon hade alltså, lika lite som många andra i Sverige, klart för sig skillnaden mellan en ordbok och en allmän uppslagsbok. För henne var båda böcker med alfabetiskt ordnad information. Om informationen sedan gällde orden eller världen fäste hon sig inte vid.

2. Den svenska historiska kontexten

Jag vet inte om denna okunnighet är ett speciellt svenskt fenomen, men om den är det tror jag mig ha en förklaring. Och den är att det inte finns någon tradition av enspråkigt svenska ordböcker avsedda för allmänheten. Faktum är att det inte utgavs en enda sådan under första hälften av 1900-talet. Ordlistor, med få och rudimentära ordförklaringar, fanns det.

Svenska Akademiens ordlista (SAOL) kom i sin 8:e upplaga 1923 och den 9:e 1950. Ordböcker med förklaringar av främmande ord var populära, och versioner för skolan av ordlistor och främmandeordböcker har funnits i stort antal. Man kan särskilt nämna Olof Östergrens *Våra vanligaste främmande ord*, som utkom i 37 upplagor mellan 1907 och 1980 (från och med 32:a upplagan 1957 redigerad av Karl-Hampus Dahlstedt). Östergrens *Nusvensk ordbok* kommer inte riktigt nära en ordbok för allmänheten med sina tio tjocka band och mycket långa utgivnings-tid, 1919–72. Först 1955 kommer *Illustrerad svensk ordbok* (ISO) under redaktion av Bertil Molde: nästan 2 000 sidor med lättillgängliga ord-förklaringar. Ordförrådet är helt och hållet SAOL 9:s; man kan säga att ISO är en ordboksversion av SAOL. ISO reviderades två gånger, 1958 och 1964, och trycktes om sista gången 1977. Men då börjar vi närma oss modern tid.

I stället har vi haft konversationslexikonet, eller familjeboken. Även när den svenska uppslagsboken har varit som mest encyklopedisk, som Nordisk familjeboks ”uggleupplaga” i början av 1900-talet, Svensk uppslagsbok på 1930–50-talen och Nationalencyklopedin på 1990-talet, har stoffet tillgängliggjorts för en stor läsekrets genom att fördelas på många och relativt korta artiklar. Och, viktigt för resonemanget här, före den moderna ordboksepoken var många av artiklarna typiska ordboksartiklar, med förklaringar av framför allt främmande ord. Ett exempel, från ”Ugglan” (1904–26):

Kommentar l. Kommentarie (lat. *commentārius* l. *-rium*), förklaring, utläggning, fortlöpande följd af förklarande anmärkningar till en skrift; (i plur.) uttydning (vanligen en kritiserande l. försmädlig) af andras yttranden och handlingar. - Kommentator, en som förklarar, utlägger, lämnar (i tal eller skrift) kommentarer, tolkare. - Kommentera, förklara, utlägga, lämna kommentarer.

I och med att moderna ordböcker började utges, från 1980 och framåt, bortföll behovet av den sortens artiklar i de allmänna uppslagsverken. I Nationalencyklopedin (1989–96) finns inte uppslagsordet **kommentar**.

Nu har vi alltså ordböcker och uppslagsböcker. Men hur förhåller de sig egentligen till varandra? Var min bekants begreppsförvirring kanske fullt begriplig?

3. Termer och definitioner i denna artikel

Termerna **lexikograf** och **lexikografi** är nästan helt okända utanför lexikografernas egen krets. Och vem är lexikograf? Vanligtvis har de som sysslar med ordböcker reserverat termen för sig själva. Men faktum är att, åtminstone i Sverige, kallar sig uppslagsverksredaktörer också för lexikografer. I varje fall de som har ansvar för verkets övergripande organisation och informationsstruktur, på såväl makro- som mikronivå. I en jämförelse mellan de två typerna av arbete med alfabetiska referensverk är alltså termen lexikografi opraktisk. Jag kommer därför att i denna artikel använda termerna **glossografi** för ordboksarbete och **kosmografi** för allmänna uppslagsböcker. Jag ber om ursäkt för detta tilltag att usurpera gamla termer, med rötter i medeltiden, för åtminstone delvis nya betydelser, men de var de bästa jag kunde komma på. Poängen med dem kommer strax att bli tydligare.

I samma anda tänker jag undvika vissa lingvistisk-lexikografiska termer, som **lemma** och **lexem** (för en noggrann genomgång av dessa och angränsande termer, se Svensén 2004). Det alfabetiska ingångsordet kallar jag **uppslagsord**, och uppslagsordet tillsammans med all text fram till nästa uppslagsord är en **artikel**. Texten efter uppslagsordet är helt enkelt **artikeltexten**. Den innehåller någon form av **förklaring**, som kan vara en *definition* i ordets vedertagna mening.

4. Två grundläggande skillnader

4.1. Logisk ekvivalens – ny information

Som jag ser det är den viktigaste grundläggande skillnaden mellan glossografi och kosmografi rent logisk. Glossografin strävar efter att upprätta en ekvivalens mellan uppslagsordet och förklaringen, i det ideala fallet en paradigmatiske utbytbarhet och en logisk tautologi. Ett exempel, från Nationalencyklopedins ordbok (NEO, 1–3, 1995–96):

ö`**vermod** subst. ~et

ORDLED: över--mod-et

• alltför hög uppskattning av den egna förmågan {→**hybris**, **högmod**}: i ungdomligt ~ satsade han på den högsta svårighetsgraden; förblindad av ~; hon fick betala priset för sitt ~

HIST.: sedan yngre fornsvensk tid; fornsv. *overmodh*; av lågty. *overmot* med samma bet.; jfr ¹**mod**

Förklaringen, som uppfyller alla krav på en definition, är de understrukna orden efter punkten på tredje raden. I exemplen kan man byta ut ordet *övermod* mot definitionen utan att information tillkommer eller går förlorad. Den övriga artikeltexten tillför ny information om ordet självt: fonetisk, morfologisk, etymologisk samt synonymik, men ingenting därutöver. Därav termen glossografi.

I motsats till glossografin har kosmografin som sin främsta uppgift att meddela ny information utöver den som finns inherent i uppslagsordet. Ett ord som *övermod* finns därför inte i Nationalencyklopedin (NE), men låt oss se på ett ord som i NEO anges som synonym (med högerriktad pil), nämligen *hybris*:

hy'bris (grek.), i den antika grekiska världen beteckning för sådant övermod som försökte överskrida gränsen mellan gudar och människor; okunskap om individens plats i världsordningen. Att ha för stor tilltro till sin lycka och framgång var också *hybris*. De motto som stod inskrivna på Apollontemplet i Delfi, "Känn dig själv" och "Ingenting till övermått", var typiska varningar för *hybris*, som alltid straffades av gudarna. Motsatsen var framför allt *sofrosyne*, "behärskning".

Den av mig understrukna texten efter uppslagsordet är förklaringen, som i stort sett har formen av en definition. Men det mest intressanta, och det som motiverar artikeln, är det som följer: begreppet 'hybris' plats i den antika grekiska föreställningsvärlden.

För förklaringar i kosmografin har jag präglat termen **presentation** (se vidare Sjögren 2004). Den kan nämligen användas även för de i uppslagsverken helt dominerande artiklar som behandlar personer, orter osv., alltså där uppslagsordet är ett egennamn. Då kan det se ut t.ex. så här (efter NE):

Ingeborg (no. *Ingebjørg Håkonsdatter*), 1301–61, norsk prinsessa, dotter till kung Håkon V Magnusson och drottning Eufemia (av Ruppin), gift 1312 med den svenske hertigen Erik Magnusson (död 1318).

Men en kosmografi med bara presentationer blir mycket torftig. Det är fortsättningen, **relationen**, som går utanför uppslagsordets trånga ram och berättar något om världen som vi inte tidigare kände till, därav termen kosmografi. Om vi återgår till artikeln *hybris* är relationen allt som kommer efter presentationen. Och artikeln om den i Nordens historia intressanta hertiginnan Ingeborg ser ut så här när vi har lagt till relationen:

Ingeborg (no. *Ingebjørg Håkonsdatter*), 1301–61, norsk prinsessa, dotter till kung Håkon V Magnusson och drottning Eufemia (av Ruppin), I. trolovades som ettåring med den svenske hertigen Erik Magnusson och förmäldes, efter flera förvecklingar, med honom 1312. Efter makens död 1318 kom hon att spela en betydande politisk roll i egenskap av mor till Magnus Eriksson, vilken 1319 som treåring blev kung i Sverige och Norge. Med utgångspunkt i de slott och län hon innehade i Västergötland, Värmland, Halland och Bohuslän bedrev hon tillsammans med den halländske riddaren Knut Porse under 1320-talets första hälft en självständig utrikespolitik i sonens namn. Detta skapade motsättningar till såväl det svenska som det norska riksrådet, och det förra berövade henne 1326 både län och politiskt inflytande i Sverige. Rådet i Norge drog in I:s norska län 1327, då hon gifte sig med Knut Porse.

Relationen består som synes av en saklig redogörelse för Ingeborgs liv och verksamhet. Men fattas det inte något, några skuggor och dagar, för att göra denna intressanta person rättvisa? En försiktig **reflexion** fullbordar bilden:

Efter hans [Knut Porses] död (1330) tycks I. ha närmat sig sonen, men det är inte möjligt att avgöra om hon spelade någon politisk roll under återstoden av sitt liv. I. var även mor till bl.a. Eufemia (d. 1370).

Många skulle säkert vilja ha en mer spekulativ reflektion om Ingeborgs historiska betydelse, men poängen här är att detta är en mycket typisk kosmografiartikel i sin tredelade informationsstruktur (presentation, relation, reflexion) och helt väsensskild från glossografin.

4.2. Kosmografins hierarkiska struktur

Man kan hävda att det inte är ett särskilt bra sätt att beskriva världen utifrån en räkka alfabetiskt ordnade uppslagsord. (Jag har själv dragit de praktiska konsekvenserna av denna insikt i ett systematiskt uppställt lexikon, Sjögren 1979.) Men det har praktiska fördelar för användarna, och det är det viktigaste. För kosmografen ställer det dock till problem eftersom den helst vill beskriva världen som hierarkiskt uppbyggd, där enkla företeelser ingår som delmängder i begrepp på högre nivå, som i sin tur ... osv. Allt ska inte beskrivas fullständigt på alla nivåer. Plädering är ett led i huvudförhandlingen, som är den viktigaste delen av en rättegång, som styrs av reglerna i processrätten, som är en gren av juridiken, vilken tillhör samhällsvetenskaperna. Det är självklart att en detaljbeskrivning

av hur en plädering går till inte kan göras på varje nivå, men det är inte lika självklart vart den mest detaljerade informationen bör förläggas. På lägsta möjliga nivå skulle de flesta nordiska och tyska kosmografer svara, medan anglosaxiska skulle lägga tyngdpunkten högre upp. I till exempel Encyclopaedia Britannica (15:e uppl., tryckt 1991) finns inte ens rättegång (*trial*) och än mindre plädering (*pleading*) som egna uppslagsord, bara i index med hänvisning till den mer än 20 sidor långa artikeln **procedural law**. I NE ser artiklarna **plädering** resp. **huvudförhandling** ut så här:

plädering (av *plädera*, av fr. *plaidier* 'processa', 'tala inför rätta', av fornfr. *plaid* 'juridisk församling', 'rättegång', av lat. *placitum* 'åsikt'), inom processrätten benämning på den avslutande fasen av huvudförhandlingen där parterna slutför sin talan genom att redovisa vilka slutsatser man enligt deras mening bör dra av den framförda bevisningen och hur man bör bedöma de i målet uppkomna rättsfrågorna samt genom att argumentera för sin ståndpunkt i målet.

huvudförhandling, inom processrätten benämning på den avslutande samlade förhandlingen mellan parterna inför domstolen. Huvudförhandling förekommer såväl i tvistemål som i brottmål. Den präglas *dels* av att parterna och deras ombud muntligen måste framföra det de vill att rätten skall beakta, *dels* av att rätten inte får bygga sin dom på något annat än det som förebragts under denna förhandling, *dels* också av att förhandlingen tidsmässigt måste vara koncentrerad till ett sammanhang utan längre avbrott och att domarna måste vara desamma under hela förhandlingen. Huvudförhandlingens förlopp kan indelas i fyra faser: parternas framställning av sina yrkanden, *sakframställningen* som består i att parterna utvecklar sin talan och grunderna för den, *bevispresentationen* där parter och vittnen hörs och där skriftlig och annan bevisning förebringas, och *pläderingen* där parterna eller deras ombud på grundval av det som förekommit under förhandlingen argumenterar för sin ståndpunkt. I brottmål förekommer huvudförhandling i alla mål som prövas av domstol, och detta är också domstolens enda befattning med målet eftersom förundersökningen genomförs av polis och åklagare. I tvistemål föregås huvudförhandlingen av en skriftlig och muntlig förberedelse; genom att parterna under denna ofta når en uppgörelse, blir huvudförhandlingar relativt sällsynta. I tvistemål kan dessutom huvudförhandling ske i förenklad form i direkt anslutning till att förberedelsen slutförs om parterna går med på det eller saken är "uppenbar".

Pläderingen beskrivs som synes i sitt sammanhang men översiktligt i artikeln *huvudförhandling* och mer detaljerat i sin egen artikel.

Glossografen har det i det här avseendet enklare: varje uppslagsord ska stå på egna ben. I förklaringen av ordet *rättegång* behöver man inte ta hänsyn till rättegångens olika inslag. Upplysningar om syno-, hypo- och hyperonymer är extrainformation. Visst är det allmänna ordförrådets semantiska struktur till viss del hierarkisk, och det måste glossografen beakta, men den hierarkiska principen är inte grundläggande på samma sätt som för kosmografen. I Nationalencyklopedins ordbok (NEO) behandlas de två begreppen så här:

pläde´ring subst. ~en ~ar

ORDLED: *pläd-er-ing-en*

• det att plädera

BET.NYANS: särsk. jur. rättegångsparts utläggning av sin uppfattning om hur ett mål rättsligt skall bedömas: *slutplädering*

KONSTR.: *en ~ (av ngn) (för ngn el. ngt)*

HIST.: sedan 1885

huvudförhandling [hu`v- äv. huv`-] subst. ~en ~ar

ORDLED: *huvud--för-handl-ing-en*

• viktigaste del av förhandlingsomgång

BET.NYANS: spec. jur. viktigaste, avgörande del av rättegång efter förundersökning o.d.: *eftersom vittnet uteblev måste ~en uppskjutas*

HIST.: sedan 1882

Jag har hittills försökt renodla de två typerna av lexikografi. För dem som har hängt med så långt och har haft ögonen med sig är det ju ändå lätt att se att glossografiska drag smyger sig in i kosmografen och vice versa. Vi ska nu se lite närmare på detta.

5. Kosmografi i glossografen

I allas våra ordförråd finns förutom de grundläggande och vardagsnära orden även en stor mängd ord och termer från olika områden av livet och samhället. Ord som *symfoni*, *straffspark*, *dokusåpa*, *huvudförhandling*, *kommunalråd*, *premiepension* är självklara i en svensk ordbok. Men det är svårt att förklara dem enbart med glossografiska verktyg. Världen pressar på: musikens, sportens, nöjeslivets, samhällets i olika perspektiv, och det avspeglar sig med nödvändighet i förklaringarna, där användaren förväntas ha omvärldskunskaper om orkester/sats, fotboll,

tv/dokumentärfilm, rättegång/domstol, kommun/politik, pension/aktiefond. Jämför med förklaringen av **övermod** ovan: där krävs bara känedom om orden, inte världen. För sådana här ord, och de är många i en allmän ordbok, blir glossografin en kosmografi i miniatyr med förklaring/presentation (ofta förenklad i förhållande till kosmografin) men utan relation och reflexion. Jämför NEO:s artikel *huvudförhandling* ovan.

På mikronivån innehåller ordböcker ofta kosmografisk information som strängt taget är redundant men som tillfogas för att förtydliga eller ibland, som det tycks, ”blot til lyst”. Exempel (ur Bonniers svenska ordbok, BSO 2006, det redundanta understruket här):

benskörhet *osteoporos* resultatet av en process där benmassan i skelettet försvagas o. blir poröst (vilket ökar risken för frakturer)

dinkel *spelt* ett urgammalt sädesslag av samma släkte som vete (anses hälsosammare än vanligt vete o. odlas därför alltmer) || -n

Principiellt annorlunda förhåller det sig med de inte så få ordböcker som också innehåller ett antal kosmografiska artiklar. Ett svenskt exempel är ”Norstedts svenska ordbok + uppslagsbok” (1999), där omkring 14 000 av verkets totalt ca 80 000 artiklar är kosmografiska. I fransk lexikografi har man aldrig gjort någon skarp åtskillnad mellan de två perspektiven. I t.ex. *Larousse encyclopédie en ligne* innehåller alla artiklar om möjligt både glossografisk och kosmografisk information, den kosmografiska delen i artikeln **symphonie** börjar med rubriken MUSIQUE):

symphonie

nom féminin

(latin **symphonia**, du grec **sumphônia**, accord de sons)

Sonate pour orchestre caractérisée par la multiplicité des exécutants pour chaque partie instrumentale et par la diversité des timbres.

Littéraire. Ensemble harmonieux de choses qui vont parfaitement ensemble : **Une symphonie de couleurs.**

Symphonie concertante, composition orchestrale où fusionnent le genre de la symphonie et celui du concerto. (Cette symphonie avec solistes a été en vogue dans la seconde moitié du XVIIIe s.)

MUSIQUE

Le mouvement d'élaboration de la symphonie est parti d'Italie, les compositeurs appelant **sinfonia** les ouvertures ou les ritournelles instrumentales placées dans les opéras. Parallèlement, en France, Delalande nomme « Symphonies pour les soupers du Roi » l'équivalent de suites instrumentales. Autour des années 1750 naît la véritable symphonie [...]

6. Glossografi i kosmografen

Svenska kosmografier innehåller traditionellt en hel del glossografisk information. Förmodligen är det en kvarleva från konversationslexikonets dagar, eftersom det är i huvudsak uppslagsord av främmande ursprung som anses behöva sådan information. Ett typiskt exempel (från NE):

pilotis [...] (fr., av *pilot* 'påle'), i modern arkitektur pelare som lyfter upp en byggnad ovanför markplanet [...]

Som synes anges uttal och etymologi; däremot anges av någon anledning aldrig böjning. Mycket ofta anges inte fullständigt uttal utan bara betoningen:

lise´n (ty. *Lisene*, av fr. *lisière* 'kant', 'list'), vertikalt, svagt framspringande murband med konstruktiv eller dekorativ funktion, [...]

Lägg också ännu en gång märke till det glossografiska sättet att inleda artikeln med en presentation som är en ren definition i full formell ekvivalens med uppslagsordet. Från kosmografisk synpunkt är det inte alls nödvändigt att vara så stringent, men på något sätt fungerar det disciplinerande även för fortsättningen.

Som sagt undviker kosmografer numera rent glossografiska artiklar. Ibland är de dock praktiska och utrymmesbesparande. Till exempel en grekisk eller latinsk förled som går igen i många artiklar kan förklaras en gång för alla genom en egen artikel, till vilken andra artiklar kan hänvisa:

pseudo- [...] (av grek. *pseudēs* 'lögnaktig', 'falsk'), *pseud-*, förstavelse som används för att beteckna något som falskt, oäkta eller skenbart.

Eftersom NE har över 40 uppslagsord som börjar på *pseudo-* inser man hur mycket utrymme, och hur mycket arbete för etymologiredaktören, som sparas. Här är ju dock förklaringen föga glossografisk till formen.

7. Exempel på syntes: NE Junior

Kan man förena glossografi och kosmografi i en lexikografisk syntes? Jag ska avsluta med ett exempel från min egen verksamhet som artikel-skrivare för Nationalencyklopedins tjänst för yngre användare, NE Junior (finns integrerad i det stora uppslagsverket på Internet). Av Juniorre-

daktörerna fick jag i uppdrag att skriva artiklar om ett antal ”svåra ord”, som kunde förklaras både glosso- och kosmografiskt. I stället för att dela upp förklaringsätten har jag försökt integrera dem. Så här kan det se ut:

invasion är när militär från ett land går in i ett annat land för att erövra det. Om invasionen lyckas talar man om *ockupation*. Under andra världskriget invaderade Tyskland Danmark och Norge den 9 april 1940. Danmark blev ockuperat på en gång, men i Norge tog det flera månader. Bildligt kan man tala till exempel om turisternas invasion av Gotland på sommaren eller en invasion av myror i huset.

komponent betyder ’beståndsdel’. Ordet används främst i tekniska och vetenskapliga sammanhang: en elektrisk apparat kan innehålla tusentals komponenter; röda blodkroppar är en komponent i blodet. Allmänna kan man tala om till exempel de komponenter som bygger upp en roman: handlingen, personerna, språket och så vidare. I maträtter, mediciner och liknande talar man hellre om *ingredienser*, ett ord som betyder ungefär samma sak.

Det är nog svårt för de tilltänkta användarna att skilja på vad i artiklarna som förklarar ordet och vad som ger information om världen. Och därmed skulle jag vara tillbaks till utgångspunkten: begreppsförvirringen i det allmänna medvetandet mellan glossografi och kosmografi är helt naturlig. Skillnader finns, framför allt i teorin, men i praktiken samsas de två perspektiven. Det finner jag rätt och riktigt, och kanske har syntesen NE Junior framtiden för sig även för vuxna användare och hos professionella *lexikografer*.

Litteratur

Ordböcker och uppslagsböcker

BSO 2006 = Malmström, Sten, Iréne Györki & Peter A. Sjögren: *Bonniers svenska ordbok*. 9:e uppl. Stockholm: Albert Bonnier.

Larousse encyclopédie en ligne, <http://www.encyclopedia-larousse.fr> (kräver abonnemang).

NE 1989–96 = *Nationalencyklopedin*. Höganäs: Bra Böcker. Internet: <http://www.ne.se> (kräver abonnemang)

NEO 1995–96 = *Nationalencyklopedins ordbok*. Höganäs: Bra Böcker. Internet: <http://www.ne.se> (kräver abonnemang)

”Ugglan” 1904–26 = *Nordisk familjebok*. 2:a uppl. Stockholm: Nordisk Familjeboks Förlag.

Övriga

Sjögren, Peter A. 1979: *Termer i allmän språkvetenskap: Ett systematiskt lexikon*. Stockholm: Akademitlitteratur.

Sjögren, Peter A. 2004: Uppslagsbokens läsartilltal. I: Unn Hellsten m.fl. (utg.): *Språkets vård och värden. En festskrift till Catharina Grünbaum*. Stockholm: Norstedts Uppslagsbok.

Svensén, Bo 2004: *Handbok i lexikografi* 2:a uppl. Stockholm: Norstedts Akademiska Förlag.

Peter A. Sjögren
Rindögatan 15
SE-115 36 Stockholm
pasjogren@telia.com